

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister MZS

SG
Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Arbeidsmarkt

Ontworpen door

5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

Datum

7 juni 2022

Kenmerk

Zaaknummer

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Betreft	Gesprek zorgprofessionals met long covid
Vergaderdatum en -tijd	14 juni 2022 16:00
Vergaderplaats	kamer Minister en webex

Paraaf 5.1.2e

Paraaf 5.1.2e

1 Aanleiding en doel overleg

Op 31 januari jl. heeft u gesproken met een aantal zorgprofessionals die in het begin van de coronapandemie besmet zijn geraakt en toen al bijna 2 jaar ziek waren. In vervolg daarop spreekt u hen op 14 juni opnieuw. Een aantal van hen heeft aangegeven hiervoor naar Den Haag te willen komen.

2 Deelnemers overleg

Een aantal zorgmedewerkers heeft aangegeven voor dit overleg naar VWS te komen: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e sluit online aan. Ook aanwezigheid vanuit FNV wordt nog nagegaan. Vanuit VWS/MEVA zijn 5.1.2e en 5.1.2e .1.2e bij het gesprek.

3 Te bespreken punten

- 1) Hoe het nu met hen gaat
- 2) Ondersteuning voor zorgpersoneel met post COVID
- 3) Erkenning en ondersteuning van post-COVID patiënten

4) Advies en toelichting

Ad. 1) Hoe het nu met hen gaat

Zie in de bijlage de terugkoppeling uit het gesprek van 5.1.2e d.d. 12 mei met een aantal van de aanwezigen.

U kunt uw waardering uitspreken voor het feit dat een aantal mensen de moeite heeft genomen om naar Den Haag te komen, ondanks de energie die hen dat kost. Het onderstreept het belang van de kwestie en maakt het een persoonlijker gesprek.

U kunt aangeven dat 5.1.2e aan u heeft teruggekoppeld over het gesprek dat zij 12 mei met een aantal van hen heeft gehad. U kunt vragen naar de stappen die zij sinds het vorige gesprek hebben gezet, zowel voor wat betreft hun herstel, als in relatie tot hun werk.

Ad. 2) Ondersteuning voor zorgpersoneel met post COVID

U kunt aangeven dat:

- werkgevers nog deze week de **subsidie** kunnen gaan aanvragen als zij de loondoorbetaling aan langdurig zieke werknemers in de zorg na het tweede ziektejaar met minimaal een half jaar verlengen.
- dat aanvragen met terugwerkende kracht mogelijk is.
- dat zowel FNV als CNV zich hard maken voor een **fonds**, niet alleen voor de zorg, maar ook voor het onderwijs / de cruciale beroepen.
- dat deze vraag naar een fonds complex is en ook breder reikt dan uw verantwoordelijkheid als minister van LZS. Daarom bespreekt u de kwestie breder in het kabinet. Ook met de bonden wordt gesproken. Op de uitkomsten daarvan kunt u niet vooruitlopen.
- de complexiteit zit bijvoorbeeld in:
 - de relatie met sociale zekerheid waarin geen onderscheid wordt gemaakt naar aandoeningen;
 - de verantwoordelijkheid van de werkgever om te zorgen voor een veilige werkplek;
 - dat niet onomstotelijk kan worden vastgesteld dat iemand op het werk besmet is geraakt: ook buiten de zorg zijn veel mensen met COVID besmet geraakt en ook een deel van die mensen houdt daar langdurige klachten aan over;
 - het gegeven dat zeker in de beginfase van de pandemie nog weinig bekend was over het virus;
 - dat we nu nog weinig weten over wat op de wat langere termijn het perspectief op herstel is: gaan veel mensen op de iets langere termijn alsnog herstellen, of blijven er restklachten en wat betekent dat dan voor werk?

Zowel FNV als CNV hebben aangegeven de staat aansprakelijk te willen stellen voor inkomenschade bij zorgprofessionals indien het kabinet niet met een compensatie komt voor zorgpersoneel met post COVID. U wordt geadviseerd deze aansprakelijkheidsstellingen niet als onderwerp voor dit gesprek op te brengen. Mocht u vragen over de eventuele aansprakelijkheidsstelling krijgen, dan kunt u daarop als volgt reageren:

1.2

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Arbeidsmarkt

Kenmerk

- We gaan met de vakbonden in gesprek naar aanleiding van hun brieven over aansprakelijkheidsstelling;
- Binnen het kabinet zullen we vervolgens over de inhoud van de brieven van FNV en CNV en de voorstellen die zij daarin doen, spreken;
- Daarna komt het kabinet met een reactie;
- Vooruitlopend daarop kan ik niet inhoudelijk op deze oproepen reageren;
- Indien het tot een aansprakelijkheidsstelling komt, is het aan de rechter om zich daarover uit te spreken.

1.2

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Arbeidsmarkt

Kenmerk

Ad. 3) Erkenning en ondersteuning van post COVID-patiënten

U kunt met de aanwezigen verkennen wat hen - naast het fonds waar door diverse partijen om wordt gevraagd – nog meer kan helpen om zich **als patiënt erkend en ondersteund te voelen**. Wie zou daarvoor wat kunnen doen? Bijvoorbeeld in de sfeer van:

- **Communicatie** met werkgevers, zorgprofessionals (als zorgverlener aan post-COVID-patiënten) en bedrijfsartsen over wat post-COVID is en hoe om te gaan met personeel/patiënten/cliënten met post-COVID.
- **Beschikbaarheid/vergoeding van zorg**. (NB. De regeling paramedische herstelzorg wordt verlengd: ook in 2023 kan hierop een beroep worden gedaan. In de loop van 2023 wordt besloten over opname in het basispakket.
- **Ondersteuning**. Is meer of andere ondersteuning zoals die nu o.a. vanuit C-support wordt geboden en het patiëntencontact ondersteund door longfonds, nodig?
- **Onderzoek**: inzichten uit onderzoek delen, zien zij witte vlekken in onderzoek? Een overzicht van lopende onderzoeken en de financiering daarvan vanuit VWS is bijgevoegd als bijlage 2, daarin ook e.a.a. over het onderzoek van AMC en een link naar de uitzending van Humberto met daarin de ambulanceverpleegkundigen **5.1.2e** en **5.1.2e** te gast.

5.1.2e

Bijlage 1 Terugkoppeling gesprek 5.1.2e met een aantal van deze zorgmedewerkers op 12 mei 2022

Gesproken met: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
 5.1.2e Ook aanwezig: 5.1.2e (FNV), 5.1.2e 5.1.2e (VWS)

1.2
 Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
 Arbeidsmarkt
 Team Arbeidsmarkt

Kenmerk

De ambulanceverpleegkundigen waren boos vanwege de dingen die gebeuren en voelen zich niet gehoord: ze hebben zich in de eerste golf uit de naad gewerkt en worden nu aan hun lot overgelaten. Ze willen erkenning. Als twee belangrijkste issues worden benoemd:

- Ze zijn ziek en willen beter worden.
- De ziekte heeft ingrijpende financiële gevolgen van langdurig ziek zijn: moeten verhuizen, auto weg moeten doen, extra kosten voor medicatie en vervoer. Ook emotioneel en sociaal 'drukt' het ziek zijn. De financiële zorgen leiden af van de aandacht voor herstel.

Waar ze mee geholpen zijn:

- Zicht op herstel: investeren in onderzoek naar long COVID. Specifiek wordt verwezen naar een onderzoek dat door AMC wordt uitgevoerd. Een van de verpleegkundigen heeft er hoge verwachtingen van, maar het onderzoek zal als er geen aanvullende financiering komt, na de zomer stoppen.
- Financiële hulp, bijv. via een fonds. Verwezen wordt naar compensatie die in andere landen wordt gegeven aan COVID-patiënten en voor andere beroepsziekten (zoals asbest en schilderziekte). Suggestie wordt gedaan om het fonds te koppelen aan meldingscode 606 (Long COVID) bij het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten.

Over de subsidieregeling:

- Een verlenging van een half jaar biedt geen oplossing voor diegenen die in de voorgaande 24 maanden niet zijn hersteld;
- Werkgevers zijn onvoldoende op de hoogte van de (as.) regeling
- Verwachting is dat de regeling weinig gebruikt zal worden omdat:
 - De hoogte van de subsidie niet opweegt tegen de kosten die de werkgever moet maken, zeker niet als het gaat om relatief dure ambulancemedewerkers. Dit is de reden voor ontslag bij twee van de vier verpleegkundigen.
 - Werkgevers hebben te weinig zekerheid over het herstel van een langdurige zieke medewerker. Inschatting dat herstel meerdere jaren kan gaan duren.
- Het voelt cru dat de werkgever subsidie krijgt, terwijl die in hun beleving juist steken heeft laten vallen (beschermingsmiddelen, richtlijnen).

Overige punten:

- Aansprakelijk stellen van de werkgever lijkt nu de enige route naar een financiële tegemoetkoming, maar de drempel om dat te doen is hoog vanwege de tijd en het geld die dat kost.
- Er is frustratie over vragen die in coronadebatten aan M VWS worden gesteld, maar vanwege de portefeuillevdeling doorverwijst naar M LZS, waardoor deze niet in de TK worden beantwoord.

Bijlage 2 Communicatielijns Humberto – 5.1.2e
(bewegingswetenschapper Vrije Universiteit Amsterdam)
 RTV-Monitor - Dashboard (rtvmonitor.nl) – uitzending van "Humberto", met
 medewerking van ambulanceverpleegkundigen 5.1.2e en 5.1.2e
 5.1.2e

SG
 Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
 Arbeidsmarkt
 Team Arbeidsmarkt

Kenmerk

5.1.2e "Inmiddels weten we dat er structureel iets mis is met post-COVID patiënten. Maar uiteindelijk gaat het ook om kosten. Loonkosten. Nu moeten we doorzetten. En dat doorzetten gaat tot een zeker punt. Er komen rekeningen van pathologen en andere mensen in het ziekenhuizen. Studenten die hierop afstuderen zijn komende zomer weg. We moeten hier een keuze in maken. We kunnen niet alles doen. En dat heeft puur te maken met dat er niet voldoende subsidie is."

Reactie:

In totaal bekostigt VWS voor € 7,81 miljoen aan onderzoek naar post-COVID via ZonMw (voor de periode van 2021 t/m 2024) en ca. €1,0 miljoen via het RIVM (voor de periode 2021 t/m 2023). Op dit moment lopen de volgende onderzoeken:

1. Onderzoeken via ZonMw
 - Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport financiert via ZonMw onderzoek naar de diagnostiek, de behandeling en de organisatie van zorg van post-COVID.
 - Hiertoe is per september 2021 het ZonMw-deelprogramma 'COVID-19 aanhoudende klachten en nazorg' gestart.
 - Dit deelprogramma biedt inzicht in de aard en omvang van de aanhoudende klachten, het herstelproces, de direct implementeerbare kennis over effectieve behandelingen en het organiseren van zorg.
 - In samenwerking met de andere deelprogramma's van ZonMw 'COVID-19 behandeling' en 'COVID-19 vaccinatie' heeft het deelprogramma 'COVID-19 aanhoudende klachten en nazorg' veertien lopende onderzoeken uitgezet (zie website: [Long COVID: onderzoek naar aanhoudende klachten na COVID-19 \(ZonMw\)](#))

Het Amsterdam UMC ontvangt bijvoorbeeld subsidie voor onderzoek naar het effect van cognitieve gedragstherapie via internet op vermoeidheidsklachten en onderzoek naar de invloed van vaccinaties op een ontregeld afweersysteem als gevolg van langdurige klachten na COVID-19. De opgedane kennis van deze en andere onderzoeken wordt, waar mogelijk, direct toegepast in de ondersteuning en behandeling van post-COVID-patiënten.

2. Onderzoek door het RIVM
 - Naast de ZonMw-onderzoeken loopt er ook een studie uitgevoerd door het RIVM als onderdeel van het brede Covid-programma van het RIVM (zie website: [Long COVID \(onderzoek RIVM\)](#))